

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ НА ТЕРИТОРІЇ ВИГОДСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

У 2023 році Вигодську селищну територіальну громаду відвідало понад 47 500 туристів, що на 50% більше, ніж у 2022 році (24160 туристів). Це свідчить про значний розвиток внутрішнього туризму в громаді.

Вигодська селищна територіальна громада цікава своєю історико-культурною і природною спадщиною, ресурсами, гастрономічними принадами (кулінарна спадщина), вузькоколійною залізницею «Карпатський трамвай» та інтерактивним музеєм «Центром спадщини Вигодської вузькоколійки», існуючими курортними місцевостями. Аналізуючи сучасний стан туристично-рекреаційної сфери, насамперед слід наголосити на сталій позитивній динаміці її розвитку впродовж останніх років. Це знаходить своє відображення в зростанні туристичних потоків, поступовому розвитку туристичної та рекреаційної інфраструктури Вигодської селищної територіальної громади, розширенні спектру туристичних послуг, зростанні якості сервісу сфери обслуговування туризму.

Вигодською селищною радою прийнято рішення від 26.02.2021 №105-4/2021 «Про Програму розвитку туризму на території Вигодської територіальної громади на 2021-2025 роки. В 2023 році на виконання заходів, передбачених Програмою профінансовано 416 865 грн (316 865 грн – з бюджету Вигодської селищної територіальної громади, 100 000 грн – з обласного бюджету). Дані кошти були витрачені на підтримку діяльності Комунального підприємства «Центр спадщини Вигодської вузькоколійки».

Важливою подією для розвитку туризму у громаді стала перемога Вигодської селищної ради у великому інфраструктурному проєкті «Карпатські вузькоколійки–подорож слідами Карпатських лісових залізниць» в межах Програми транскордонного співробітництва Interreg NEXT «Польща-Україна 2021-2027». Партнером проєкту є Фондація Бешадської Лісової вузькоколійки, Підкарпатське воєводство, республіка Польща. Бюджет проєкту для Вигодської селищної ради 862 013,78 євро (включаючи грант ЄС 775 812,40 євро та власний внесок Вигодської селищної ради 86 201,38 євро).

В рамках проєкту у селищі Вигода планується збудувати музей «Вокзал вузькоколійки» та облаштувати інфраструктуру навколо нього. Додатково будуть проведені транскордонні заходи по обміну досвідом.

У 2023 році Вигодська селищна рада взяла участь в проєкті «Бойківські Карпати» метою якого було збільшення туристичної привабливості Східної Бойківщини, підвищення інституційної спроможності управління територією як туристичною дестинацією, створення умов для росту туристичних потоків та залучення інвестицій, перетворення туризму на індустрію економіки відвідувачів. Під час проєкту було створено туристичні репортажі про маловідомі бойківські

об'єкти і атракції Вигодської громади, а також про відомих і талановитих бойків у проєкті «Бойківські Карпати: ІМЕНА».

Успішна діяльність комунального підприємства «Центр спадщини Вигодської вузькоколійки» сприяє урізноманітненню продуктів туризму на місцевому рівні і зміцненню загальної привабливості Вигодської селищної територіальної громади на туристичному ринку.

У 2023 році комунальне підприємство «Центр спадщини Вигодської вузькоколійки» відвідало 17 744 туриста, що у порівнянні з аналогічним періодом 2022 року складає 288 % (6 160 туристів у 2022 році). А отже, збільшились і власні надходження підприємства за вказаний період: 1 506 140 грн. - 273,7 % у порівнянні з 2022 роком.

Також Центром спадщини реалізовано проєкт «Історична подорож Вигодською вузькоколійкою» в рамках програми «Культура. Регіони» за підтримки Українського культурного фонду. Бюджет проєкту склав 351 687,50 грн. Проєкт спрямований на популяризацію та збереження історії унікальної Вигодської вузькоколійки, найстарішої з діючих вузькоколійок в Україні. Для співфінансування заходів реалізації проєкту Івано-Франківською обласною адміністрацією було виділено кошти з обласної програми розвитку туризму в сумі 100 000 гривень. Завдяки проєкту «Історична подорож Вигодською вузькоколійкою» вдалося доповнити вже існуючу виставкову експозицію «Подорож вузькоколійкою» новим інтерактивним стендом «Паровий двигун», запустивши який відвідувачі можуть побачити принцип його роботи; встановлено інтерактивний дисплей з архівною інформацією, фото та відео про історію Вигодської вузькоколійки на всіх етапах її розвитку; здійснено повноколірний друк історичного фото Вигодської вузькоколійки та надруковано євробуклети з оновленою експозицією.

На території громади діє Кластер сільського туризму «Бойківський колорит» - об'єднання суб'єктів туристичної діяльності (створений 26 грудня 2019 року), до складу якого входить 22 представників туристичного бізнесу. Кластер створений для розвитку і популяризації сільського туризму, реалізації спільних маркетингових заходів, організації відпочинку туристів. У 2023 році у селищі Вигода розпочало діяльність перше бойківське кафе «Колорит»-невеличке сімейне кафе, що працює у форматі фаст-фуду, де охочі туристи чи місцеві можуть скуштувати смачні та ситні бойківські страви у сучасному крафтовому пакуванні.

Зі зростанням попиту на гастро-тематику і екопродукти з'явилися крафтові виробники молочної, м'ясної, медів, трав'яних зборів і т.п. Окремі з них проводять екскурсії та організують дегустації.

Рішенням Вигодської селищної ради від 14.07.2021 № 644-7/2021 «Про встановлення розміру ставки туристичного збору на території населених пунктів Вигодської селищної ради» встановлено ставку туристичного збору, починаючи з 2022 року для однієї особи за одну добу тимчасового розміщення особи у місцях проживання для внутрішнього туризму 0,5 відсотка від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) періоду та в'їзного туризму 3 відсотки від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) періоду.

Ставки туристичного збору (відсоток від розміру мінімальної з.п. на 1 січня звітного періоду)

Вид туризму	2021 р.	2022р.	2023р.	Максимально можливі	Сума сплати за 1 людину на 1 добу у 2023 році, грн
Внутрішній туризм	0,1	0,5	0,5	0,5	$0,5\% * 7100 = 35,5$
В'їзний туризм	0,1	3	3	5	$3\% * 7100 = 213$

За результатами моніторингу туристичного збору Івано-Франківської області за 2023 рік, Вигодська селищна територіальна громада зайняла 7 місце серед громад Івано-Франківської області.

Надходження від сплати туристичного збору до бюджету Вигодської селищної територіальної громади

Період	Надходження, грн
2021 рік	149078,20
2022 рік	187965,00
2023 рік	187290,00

На території Вигодської селищної територіальної громади розташовані унікальні об'єкти рекреаційно-туристичного спрямування, а також зони для кемпінгу та відпочинку. На даний час діють 17 об'єктів туристично-рекреаційної сфери та 31 садиба сільського зеленого туризму, 1 лікувально-оздоровчий комплекс, та 12 мотелів, готелів. Наявні об'єкти, що відносяться до історико-архітектурних та релігійних пам'яток.

Враховуючи вигідне географічне розташування, наявність унікальних природних ландшафтів та ресурсів, рекреаційних місць та об'єктів туристського огляду, і головне – унікальну історичну спадщину Вигодська селищна територіальна громада має потужний потенціал до розвитку туризму. Близкість до туристичних міст Моршин та Трускавець, приналежність до гірського масиву «Горгани», наявність мінеральних джерел та цікавих історико-культурних пам'яток, ремонт автошляху Р-21, що сполучає Вигоду з Закарпатською областю сприяють розвитку туристичної галузі та можливості залучення, як державних, так і іноземних інвестицій.

Завідувач сектору економічного розвитку, інвестицій та проєктної діяльності апарату Вигодської селищної ради

Діана ТИТАРЕНКО